

A lefóliázott falu

Megyaszón nejlonsátor alatt élnek az emberek a június 21-i jégeső óta

Június 21-én délután két óra után jégeső és vihar pusztított Megyaszón, és a környező településeken. A tojás, esetenként teniszlabda nagyságú jég megrongálta a tetőket, ablakokat, redőnyöket tört be, leverte a termést. Megyaszón 767 lakóházából 537 sérült meg.

A házak nagy része az ötvenes években épült, a fal vályog, a tető pala. Az épületekben először a jég tett kárt, apróra törve a palát, illetve a gyenge cserepet. A tető nélkül maradt épületekre zúduló eső, majd az elolvadó jég azután olyan mértékben terhelte meg a födémekeket, hogy több házban átázott és beszakadt a plafon, és vályoggal kevert sáros víz öntötte el a szobákat.

Az elázott mennyezeti lámpákat azóta sem meri használni, ezért csak zseblámpával világít otthonában Bojtos Lászlóné. A tévét nem kapcsolja be, csak a hűtő megy, és a laptopot használja, utóbbit azért, hogy külföldön élő gyerekeivel tudja tartani a kapcsolatot. A házban fülledt a levegő a nejlaborítás miatt, hiába szellőztet, a ruhák és bútorok nehezen száradnak, a falból istálló szag árad. A konyhában rossz érzéssel tesz-vesz, nem érzi magát biztonságban, mivel itt esett le először a mennyezet egy darabja. „Pörköltet főztem, a fazékba tettem épp a hagymát, amikor kettőt dördült az ég, és már szakadt is a jég. Gyorsan lehúztam a redőnyt, hogy ne törje be az ablakot, és mire visszaértem a konyhába, egy nagydarab plafon ott volt benne a lábasban. Úgy ömlött be fentről a víz, mintha locsolóból jött volna. Újabb puffanás, és leszakadt az előszobában is a tető. Félelmetes volt.”

Először egyedül hordta vödörrel a sarat és vizet, a törmeléket a szőnyeggel együtt húzta ki a szobából. Egy idő után a szomszéd házaspár érkezett segíteni, lapáttal, fazekakkal próbálták az iszapos vályogot kimerni a szobákból.

„A tetőfedést az öcsém csinálta a katasztrófavédőkkel, de a teljes cserét nem tudja megcsinálni. Megjelentek itt nálunk más településekről magukat tetőfedőknek mondó emberek, de olyan áron vállalnák a munkát, amit nem tudunk megfizetni. Egy kisebb helyreállítás is milliós nagyságrendű lenne, az én házam több mint két és fél millióra jönne ki az ő áraikon.”

A vihar óta aludni sem tud nyugodtan Bojtosné, mert bár a statikusok biztonságosnak találták a házat, a fólia minden zörgésénél megriad. „Várom, mikor honnan fog leesni a következő darab plafon, vagy mikor kapja fel a szél az egészet.” „Nincs biztosításom, nem tudom, mikor és hogyan fogom tudni mindezt rendbe hozatni. Van, hogy azon kapom magam, hogy ülök, nézek magam elé, és csak azt kérdezem, hogyan tovább.”

A vihart követően száznál is több önkéntes érkezett a környező falvakból, tűzoltók és a katasztrófavédelem emberei segítettek a házak lefóliázásában. Hajdú Istvánné polgármester azt mondja, öt napig tartott, míg minden házat be tudtak fedni, és ehhez 50 ezer négyzetméter fóliát használtak fel a katasztrófavédelem szakemberei és az önkéntesek.

A statikusok négy család otthonát nyilvánították lakhatatlanná. Az iskola tornatermét megnyitották ideiglenes szállásnak, de nem volt rá szükség, mindenkinek volt hova mennie. „Az önkormányzat nem tud másik lakást adni, saját ingatlanjainkban pedig nincs víz, villany”.

A vihar után négy családot ki kellett költöztetni az otthonából, mert a statikusok életveszélyessé nyilvánították a házaikat. Három család a rokonaikhoz költözött, míg a negyedik, egy üresen álló ingatlanban kapott átmenetileg szállást.

– A házra hetes van írva, a kapura tizenhatos, de még az utca nevét sem nagyon jegyeztem meg, azt pedig egyáltalán nem tudom, kinek a házában élünk most – mondja Béresné Nagy Ágnes, akinek háza lakhatatlanná vált és unokatestvére ismerősének üresen álló ingatlanába költöztek át fiával és élettársával. – Állandóan takarítok, mosom a szétázott ruháinkat, az udvaron szárítgatom a megmaradt szekrényeket. A katasztrófavédelem még azt sem akarta engedni, hogy a bútorokat kihozzuk, mert annyira veszélyesen megrogyott a ház.

A sárga kordonnal lezárt házba lépve halkan csak annyit mond: ez egy kétéves ajtó. „Csak ezt tudtuk kicserélni meg két ablakot, a többi később akartuk, ha újra összejön rá a pénz. A párommal ketten raktuk be. Mindig javítottunk, csinosítottunk valamit, ha tellett rá. Most mindent kezdetünk a nulláról, de nincs miből. Biztosításunk nem volt”

A vihar idején Ágnes fia egyedül volt otthon, mikor szinte egyszerre szakadt le a mennyezet több szobában. A fiú lekapcsolta a villanyórát és hívta édesanyját, aki Miskolcon dolgozott. „Negyed háromkor hívott András, hogy anya baj van. Elkértem magam a munkából, és azonnal jöttem, de az út több mint két óra ide. Mikor hazaértem és megláttam, mi van itt, azt gondoltam, felakasztom magam. Nem értettem, mi történt: süt a nap és bokáig állok a jégben. Elmentem dolgozni, sütött a nap, hazajöttem, sütött a nap, a kettő között tönkre ment az életünk.”

A konyhában, a nappaliban, és a hálószobában lyuk tátong a tetőn, a padlón a födéméből lehullott sár, kukoricacsutkák, fadarabok. Nem olyan rég még a födém részei voltak. „Ez tegnap óta esett le. Ahogy a statikus mondta, megszívta magát vízzel a vályog és akkora súly nehezedik a gerendákra, hogy nem bírják. Ha kiszárad, akkor omlani fog, közben pedig repednek a falak. Összedől, mint az életünk.”

A házban nyirkos penész szag terjeng, a konvektorokon kívül már más nincs benne. A hűtőt, a gáz tűzhelyet, a tévét, egy szekrényt és egy ágyat tudtak megmenteni. A kertből a viharvert cserepes virágokat elajándékozták oda, ahol még rendbe tudják hozni azokat. A portán két kutya és egy macska maradt, a kisfiú két kecskét eladták. „A jószágról gondoskodni kell. Elázott a takarmány, a saját termésünket elverte a jég, a másik házhoz nem tudtuk volna vinni őket, ezért eladtuk. Adtuk volna ingyen is, de az ismerősök így akartak nekünk segíteni.”

A házon csak néhány pala maradt épen, ezeket a szomszédoknak adták, akik fel tudják használni a saját házukhoz, a fiú a szobája falát díszítő matricákat és épen maradt dolgait odaajándékozta a környékbeli gyerekeknek. „Amikor csak volt miből, mindig adtunk, akinek szüksége volt rá, és most nekünk hozzák a májkrém konzervet. Nagyon szégyellem magam.” Ágnes élettársa, Bozsek József az mondja, számukra mindegy lenne, milyen házba költöznének, de a gyermeknek szeretnének újra otthont adni.

Megyaszó 2700 lelkes település, lakóinak nagy többsége egyedülálló idős ember, kisebb százalékban több gyermekes család. A károsult családok közül 211 nem rendelkezik biztosítással.

„Nekem van biztosításom, így sem tudom, mi lesz.” – mondja tanácstalanul egy idős asszony. „A kárfelmérés után kiderült, a helyreállítás költségének töredékét sem fedezi a biztosítás. A teljes tetőszerkezetet ki kell cserélnünk, újra kell fedni a házat. És akkor még csak a lakásról van szó, az ólakról, kamráról nem is beszélve. A téli tüzelőre spóroltunk, most azt fordítjuk a házra. Hogy télen mi lesz, azon most nem is gondolkodunk.”

Egy másik asszony a kertjét siratja, mint mondja, minden odaveszett. „Olyan szép volt, élvezet volt benne dolgozni. Jó termésünk lett volna, de az uborkát leszaggatta, a hagymát kiforgatta a földből, a gyümölcsöket leverte a fáról, még az ágakat is letörte. Ijesztő volt, ahogy még a szomszéd házat sem lehetett látni, és az a pusztítás, amit hagyott maga után, borzalmas.”

A határban a kukoricát, a napraforgót teljesen elverte a vihar, a földeken 100 %-os a kár. Szomorú látvány, de fontosabb a lakóépületeket biztonságossá tenni.

Tiszta udvar, rendes ház feliratú tábla van az ablakban Hajdú Károlyné házában, az udvarban széttöredezett pala, a tetőn pedig fólia. Az idős asszony évtizedek vízben ázott emlékeit próbálja szárítani. A hatvanas években költözött ebbe a házba, ahol halmozottan sérült fiával, felnőttkorban is kisleányként élő Karcsival laknak. A fiú agyvérzéssel és oxigénhiánnyal született, néhány évig intézetben gondozták, de miután sorozatosan betegeskedett, szülei hazavitték, hogy maguk gondoskodjanak róla. „Nem egy nagy palota, de a fizetéseinkhez képest és egy beteg gyerekkel, szépen megvoltunk ebben a házban. Karcsika el sem akar menni, pedig a lányom felajánlotta, hogy egy ideig legyünk nála, de hát náluk is megverte a tetőt a jég, nekik is megvan a maguk baja.” – meséli Hajdúné.

Mint mondja, ilyen vihart soha nem látott még. Lavórral és vödörrel indult a padlásra, de látta, hogy nincs értelme, így a szobában próbálta megállítani a leömlő vizet. „Húzgáltuk Karcsika ágát, hogy ne legyen vizes. Hoztam a vödröket, de aztán már csak álltam és sírtam.”

A plafonról leszakadt a vakolat, a víz elöntötte a szobákat: a szőnyegek tönkre mentek, a szekrényben eláztak a ruhák, csak a konyha és a fürdőszoba maradt épen. A falról és a plafonról pereg, mállik a száradó vakolat, sár és vályog. „A lányom és a fiú unokám segített eltakarítani, amit tudtunk, most be van fedve a tető, félig azzal a fóliával, amit mi vettünk, félig azzal, amit a katasztrófavédelem adott. De ha jön még egy eső, nem tudom, kibírja-e.”

A falubeliek szerint szakemberre lenne a legnagyobb szükség, aki azt is meg tudja mondani, milyen alapanyagokat lehet és kell felhasználni az újjáépítéshez. Sokan, még Budapestről és távolabbi településekről is ajánlottak fel a polgármesternek használt cserepet, palát, építési anyagokat, ami valóban nagy segítség lehetne, ha el tudnák szállíttatni Megyaszóra. Hajdú Istvánné azt mondja, hálás a felajánlásokért, de nincs járműjük a szállításhoz. „A pala ráadásul veszélyes anyag, amit speciális feltételekkel lehet csak szállítani. De sok ház esetében nem lehet használt anyagokkal megoldani a problémát, új faszervezetet kell ácsolni, megerősíteni a mostanit, amihez valódi szakemberek szükségesek. Ezen a környéken azonban nincsenek ilyenek. Szélhámosok viszont igen, akik a legkiszolgáltatottabb családokat is ki akarnák használni.”

